

leefden, buiten hun eigen dal van de wereld niet veel kenden, gingen begeesterd op in het spel hunner verbeelding. Zij bouwden geen vriendelijke lage bedehuisjes met een idealistisch spitsje, maar hadden behoefte, in hun kunst aan de elementen, die de grootsche natuur om hen heen openbaarde; aan het machtige en fascineerende. Het vuurde de vermetelheid aan, die hun diende in een zwaren kamp tegen vijandige machten

en verzette den druk van het geweldige stemmingsleven, dat de leegte vulde van lange dagen in dikwijls onheilspellende eenzaamheid. Kunst zijn die kerken, waarin het hart klopt van een volk, zijn smart en ontroering magisch zijn opgevoerd en voorgedragen, totaal en magnifiek. Hun bouwmeesters zijn onbekend, stille werkers waren het, zonder twijfel, en terwijl wij hun historische kunst daden hulde brengen, erkennen wij, eerbiedig, den geduldigen eenvoud

van een arbeid, die aan dit grootsche ten grondslag ligt. Alle levensmomenten, de alledaagsche en de buitengewone zijn, voor het kunstvljichtige volk van het Noorden, een aansporing tot beoefening van zijn schoonheidszin geweest; elk dal heeft zijn roep in een of anderen tak van nijverheidskunst; zoo is in Gudbrandsdal de handweverij, in Telemarken de goudsmeedkunst, in Hardanger, het linnenborduren, in een andere streek

weer andere nijverheid, het kantmaken, het houtsnij-ambacht, het vaatschilderen, het ijzer-smeedwerk tot rijken bloei gebracht. De pottbakkerij is zeldzaam beoefend in Skandinavië; het servies op de tafels, die wij in de museum-huisjes, met eenige feestelijkheid gedekt zien, bestaat voornamelijk uit een fraaie keus van tinnen en houten vaatwerk; nooit ontbreekt een stel sierlijke kandelaars, altijd karakteristiek van vorm, dikwijls met

slingers of toomen van metalen schubjes bevallig omhangen. Het decorum der maaltijden houdt den ouderwetschen pronk samen. Wel kent elk feest zijn ritueele viering, in dit land van traditie en bloeiend volksleven. De bruidskroon vertoont er het puik van alle pracht. Het vieren van de nationale feesten gaat terug tot voor de invoering van het Christendom; „Jul” (Kerstmis) en „Midsommer”, zijn tegenhanger in den rijk met gedenkdagen geschikten jaar-

AFB. VII. STAVEKERK TE BORGUND.

keten, waren bij de Gothen al in eere; zoo lezen wij, dat dezen in den kortsten nacht van het jaar, Balders beeld omkransten, den vloer met frissche takken strooiden en de uren doorbrachten aan den disch, bij den beker, onder gezang, ter eere van den god der Lente. Ook de „Majstang”, een ranke, ontbladerde mastboom, die een kroon in top voert, en, als onze Palm-Paschen, met allerlei koddigs en kostelijks prijkt, en